

VALSTYBINĖ
MOKESČIŲ
INSPEKCIJA

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS
RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

KONSULTACINĖS TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

Nr.
Vilnius

Posėdis įvyko 2023-06-01.

Posėdžio pirmininkė Edita Janušienė.

Posėdžio sekretorė Renata Lukaševičienė.

Dalyvavo: Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) viršininkė Edita Janušienė, VMI prie FM viršininko pavaduotojas Artūras Klerauskas, VMI prie FM viršininko pavaduotojas Martynas Endrijaitis, VMI prie FM Teisės departamento direktorė Rasa Virvilienė, VMI prie FM vyresnioji specialistė Renata Lukaševičienė, Asociacijos Investors' Forum vykdomoji direktorė Rūta Skyrienė, Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacijos kolegijos narė Rita Barišauskienė, Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų viceprezidentė Vaida Butkuvienė, Lietuvos darbdavių konfederacijos prezidiumo narė Aurelija Maldutytė, Lietuvos verslo konfederacijos generalinė direktorė Ineta Rizgelė, Lietuvos pramonininkų konfederacijos departamento direktorius Tomas Garuolis.

Stebėtojo teisėmis dalyvavo: VMI prie FM Atrankos ir paramos auditui departamento direktorius Valdas Buginskis, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos atstovai: viceministrė Monika Juodvalkė, Rūta Brazdžiūnienė, Giedrė Budvytienė, Lietuvos advokatūros atstovas Lukas Pultaražinskas.

Darbotvarkė:

1. Informacija veiklos vykdytojams apie poreikį nustatyti ir įregistruoti sanitarinės apsaugos zonas.
2. Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimas. Kokias tendencijas mato VMI.
3. Privačių poreikių kontrolė.
4. Dėl VMI siūlymų atsisakyti kai kurių šiuo metu galiojančių krovinių gabenimo važtaraščių duomenų teikimo į i.VAZ posistemį išimčių.

1. SVARSTYTA. Informacija veiklos vykdytojams apie poreikį nustatyti ir įregistruoti sanitarinės apsaugos zonas.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos viceministrė Monika Juodvalkė pristatė informaciją veiklos vykdytojams apie poreikį nustatyti ir įregistruoti sanitarinės apsaugos zonas.

NUTARTA. Pasidalinti pristatymo skaidrėmis su Konsultacinės tarybos nariais ir viešai (protokolo priedas).

2. SVARSTYTA. Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimas. Kokias tendencijas mato VMI.

VMI prie FM Teisės departamento direktorė Rasa Virvilienė pristatė atliktos analizės rezultatus, kiek mokesčių mokėtojų ir kokia sumai, įsigaliojus AGPRĮ, nuo 2022-11-01 iki 2023-04-30, pateikė pranešimų apie atsiskaitymą grynaisiais pinigais. Išanalizavus pagal sektorius pastebėta, kad daugiausia atsiskaitymų grynaisiais pinigais gauta transporto priemonių perleidimo sektoriuje. Šiame sektoriuje visų pardavėjų (tiek FA, tiek JA) nurodytos priežastys, kodėl sandoris, viršijęs 5000 Eur, vykdytas grynaisiais pinigais, nesiskiria ir įvardytos pagrindinės priežastys, susijusios su bankų teikiamomis paslaugomis: operacijų limitai, aptarnavimo darbo laikas, išankstinė registracija, užsieniečių sąskaitų neturėjimas Lietuvoje, pavedimai gali trukti iki kelių dienų.

Paslaugų (maitinimo, statybų, kelionių, medicinos, paskolų teikimo) sektoriuje atsiskaitymo grynaisiais pinigais priežastys įvairios: teisinio reglamentavimo neaiškumas dėl sandorio sąvokos, avanso sumokėjimo, interneto trikliai, sandoris sudarytas anksčiau nei įsigaliojo AGPRĮ nuostatos ir kt.

NUTARTA:

1. Klientai, planuojantys didesnės nei 5 tūkst. eurų vertės pirkinius ar paslaugas, turėtų pasidomėti galimybėmis atsiskaityti negrynaisiais prieš sandorį ir iš anksto tam pasiruošti;

2. Dažniausiai užduodamų klausimų (DUK) skiltis papildyta informacija apie bankų taikomus limitus, kaip juos pakeisti, kokią grynujų pinigų sumą galima įnešti ir pan., taip pat naujais DUK;

3. Atvejai, kai pardavėjai klientų pageidavimą (atsiskaitymas grynaisiais pinigais buvo patogesnis klientui) laiko viršenybe prieš įstatymą, nebus toleruojami; atsakomybė taikoma abiem sandorio šalims.

4. Kai yra iš anksto žinoma, kad sandorio suma viršys 5 tūkst. eurų, atsiskaitymai, taip pat bet kokie kiti mokėjimai, įskaitant avansus, privalo vykti tik negrynaisiais pinigais;

5. Jei sandorio suma nėra iš anksto žinoma ir pvz. vyksta atsiskaitymai dalimis, bendra sumokėta grynaisiais pinigais suma negali viršyti 5 tūkst. ribos, o pasiekus šią ribą atsiskaitymai privalo vykti tik negrynaisiais;

6. Atsiskaityti nedelsiant gali sutrukdyti sutrikęs pirkėjo ir (arba) pardavėjo mokėjimo paslaugų teikimas elektroninėje erdvėje, autentifikavimo priemonių (pvz., Smart-ID, m. parašo) sutrikimai, sutrikęs interneto (taip pat ir mobilusis) ryšys, ar tai, kad kuri nors iš sandorio šalių neturi sąskaitos;

7. Kontrolės srityje i.SAF-T įdiegtas papildomas rizikos dėl atsiskaitymo grynaisiais pinigais nustatymo testas, kurio algoritmas automatizuotu būdu apskaitoje suras sandorius virš 5000 eur grynaisiais pinigais.

3. SVARSTYTA. Privačių poreikių kontrolė.

VMI prie FM Atrankos ir paramos auditui departamento direktorius Valdas Buginskis pristatė, kokiais būdais VMI bando pakeisti mokesčių mokėtojų elgseną bei kokie rezultatai pasiekti. Remiantis įmonių pateiktomis metinėmis GPM deklaracijomis, deklaruota darbuotojams išmokėta pajamų natūra suma nuosekliai auga ir už 2022 m. pasiekė beveik 130 mln. eur. Mokesčių mokėtojų skaičius padvigubėjo.

NUTARTA. VMI toliau sieks pakeisti mokesčių mokėtojų elgseną.

4. SVARSTYTA. Dėl VMI siūlymų atsisakyti kai kurių šiuo metu galiojančių krovinių gabenimo važtaraščių duomenų teikimo į i.VAZ posistemį išimčių.

VMI prie FM viršininko pavaduotojas Artūras Klerauskas pristatė, kad remiantis Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso reikalavimais visi Lietuvos keliais vežami kroviniai su važtaraščiu ar kitu krovinių gabenimo dokumentu. Nuo 2017-01-01 važtaraščių ar kitų krovinių gabenimo dokumentų duomenis nustatyta prievolė teikti į i.VAZ.

VMI prie FM yra numačiusi išimtis, kada važtaraščių duomenų teikti VMI neprivaloma. Tačiau kontrolės veiksmų metu nustatomi piktnaudžiavimai duomenų teikimo į i.VAZ išimtimis, todėl pristatė siūlymus atsisakyti kai kurių šiuo metu galiojančių krovinių gabenimo važtaraščių duomenų teikimo į i.VAZ posistemį išimčių: kai krovinio siuntėjas ir gavėjas yra tas pats asmuo; kai krovinio siuntėjas - nėra PVM mokėtojas arba yra PVM mokėtojas, kurio bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą šalies teritorijoje patiektas prekes ir (ar) suteiktas paslaugas suma per metus (pastaruosius 12 mėnesių) neviršijo 45 000 eurų.

* - galimai, pastaroji išimtis nebūtų taikoma, kai prekės gabenamos į turgavietes ir viešąsias prekybos vietas.

NUTARTA. Svarstyti galimybę atsisakyti kai kurių šiuo metu galiojančių krovinių gabenimo važtaraščių duomenų teikimo į i.VAZ posistemį išimčių.

Posėdžio pirmininkė

Edita Janušienė

Posėdžio sekretorė

Renata Lukaševičienė

